

Spis treści

Przedmowa	9
Skróty	11
Spis rysunków	11
Wstęp	13
Koncepcje, definicje i miary	15
Koncepcje: znaczenia biedy	16
Definicje: odróżnianie biedy od „nie-biedy”	17
Miary: operacjonalizowanie definicji	17
Rozdziały i tematy	22
1. Definicje biedy	25
Podejścia do definiowania biedy	25
Wąska czy szeroka?	26
Dochód czy warunki życia?	27
Dochody czy możliwości?	28
Poza dychotomię „absolutna-relatywna”	35
Bieda „absolutna” i „relatywna”	35
Rozumienie potrzeb	38
Powtórne odczytanie Rowntree’ego oraz implikacje pojęcia biedy absolutnej	42
Pogodzenie relatywnego z absolutnym	43
Publiczne postrzeganie i funkcje polityczne	49
Wnioski	52

2. Pomiary ubóstwa	53
Pytania typu „dlaczego?” i „jak?”	53
Pytania typu „co”	55
Wskaźniki biedy	55
Standard biedy	58
Pytania typu „kto?”	60
Kto decyduje?	60
Jednostka analizy	66
Przedmiot porównania	67
Wnioski	68
 3. Nierówności, podziały społeczne i zróżnicowane doświadczanie biedy	69
Nierówności, klasa społeczna i polaryzacja	70
Doświadczanie ubóstwa	72
Płeć	73
„Feminizacja ubóstwa”	74
Ubóstwo ukryte	75
Zależność ekonomiczna	76
Poświęcanie się	78
Czas	78
Jednostki czy gospodarstwa domowe?	79
Rodzina, rynek pracy i państwo	80
„Rasa”	81
Zasięg biedy	81
Dyskryminacja rasowa i rasizm	82
Rasistowskie stereotypy	83
Niepełnosprawność	84
Zasięg	84
Przyczyny	85
Wykluczenie oraz dyskryminacja	86
Wiek	87
Starość	87
Dzieciństwo	88
Topografia	89
Wnioski	93
 4. Ubóstwo a wykluczenie społeczne	95
Pojęcie wykluczenia społecznego	96
„Wędrujące pojęcie”	96
Paradygmaty i dyskursy	97

Polityczna i społeczna struktura inkluzji/ekskluzji	100
Związki pomiędzy wykluczeniem społecznym a ubóstwem	103
Związki empiryczne	104
Związki konceptualne: czym jest „wartość dodana”?	110
Wnioski	122
5. Dyskursy biedy: od traktowania w kategoriach Innego	
do szacunku	124
Traktowanie w kategoriach Innego a potęga dyskursu	126
Zakorzenie w historii	129
„Underclass” i „uzależnienie od opieki społecznej”	134
„Biedni” i „bieda”, czyli słowa na „b”	140
Reprezentacje biedy	144
Piętno, wstyd i upokorzenie	146
Godność i szacunek	149
Wnioski	152
6. Bieda a sprawstwo: od wiązania końca z końcem	
do organizowania się	153
Sprawstwo/sprawczy potencjał (<i>agency</i>)	155
Sprawstwo a struktura społeczna	155
Modele sprawstwa	157
Typy sprawstwa	158
Wiązanie końca z końcem	160
Strategie radzenia sobie	163
Zasoby osobiste i społeczne	167
Powiększanie zasobów poprzez „pracę na czarno”	170
Krytykowanie/odgrywanie się	172
Wydobywanie się	177
Organizowanie się	183
Ograniczenia związane z organizowaniem się	183
Przezwycięzanie ograniczeń	188
Wnioski	192
7. Ubóstwo, prawa człowieka i obywatelstwo	194
Prawa człowieka	196
Obywatelstwo	200
Prawa	200
Partycypacja obywatelska	203
Głos	204
„Wiedza z pierwszej ręki”	206

Głos bez wpływu?	208
„Władzy, nie litości”	210
Upodmiotowienie (<i>empowerment</i>)	212
Wnioski	213
Wnioski: od koncepcji do polityki	214
Kwestie kluczowe	214
Struktura i sprawstwo	215
Dynamika i proces	217
Dyskursy	218
Perspektywa oraz „wiedza z pierwszej ręki”	219
Badania i polityka społeczna	220
Badania	220
Polityka społeczna	222
Polityka redystrybucji, uznania i szacunku	226
 Przypisy	231
Bibliografia	235
Indeks wybranych pojęć i nazwisk	273